

Geachte gemeenteraadsleden,

Op 9 mei a.s. gaat u in gesprek met betrokkenen over de uitgangspunten voor de cultuurnotaperiode 2025-2028. Ook als letterensector onderschrijven we bijgevoegde oproep, waarin we u vragen om in de komende periode cultuur ruim baan te geven.

Waarom? Omdat we staan voor een rijke culturele sector, en geloven in het belang van kunst en cultuur voor àlle inwoners van onze stad.

Waar denken we dan aan? Bij een sterke culturele sector denken we aan een rijk en geschakeerd landschap. Dat onderdeel uitmaakt van het DNA van Utrecht. Zich bevindt in de haarvaten, in de wijkcultuurhuizen, op (inter)nationale podia en overal daar tussenin. Dat Utrecht een aantrekkelijke stad maakt om in te wonen, te werken en te leven. Dat bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven van onze stad.

Ruim baan voor literatuur

En we denken aan literatuur, aan taal. Omdat taal en lezen onderdeel is van onze basis. Want niet taalvaardig zijn, is niet mee kunnen doen. Taalvaardig zijn betekent kunnen verbinden, kunnen ontmoeten. Het betekent kunnen leren, kunnen verrijken. Het betekent kunnen werken, kunnen participeren. Het betekent kunnen communiceren, met elkaar, maar bijvoorbeeld ook met de overheid. En nog heel veel meer.

Maar de leesvaardigheid van grote groepen jongeren staat onder druk, ook in onze stad. Niet voor niets ondertekenden zo'n 40 organisaties het Leesoffensief Utrecht. Het doel van het Leesoffensief is om alle Utrechters taal- en digitaalvaardig te maken en daarmee kansengelijkheid te bevorderen. Met het Leesoffensief laat Utrecht zien hoe organisaties uit verschillende domeinen, van verschillende omvang en achtergronden zich samen in kunnen zetten voor een urgent maatschappelijk thema. Ook 15 partijen uit uw gemeenteraad spraken hun steun voor de doelen van het Leesoffensief uit. Om de doelen van het Leesoffensief te behalen moeten echter alle zeilen bijgezet worden.

Literatuur is een heilzaam middel om leesplezier te bevorderen en zo ontleding tegen te gaan. De literaire organisaties in onze stad zorgen ervoor dat jongeren worden aangezet om literatuur te ontdekken, dat literaire makers zich kunnen ontwikkelen, ze zijn een kweekvijver voor divers talent, ze organiseren podiumplekken en bieden ruimte voor experiment. Ze vormen de basis en het eindpunt in de literaire keten, waar uitgeverijen en bibliotheken, theatermakers, muzikanten, en talloze andere makers en instellingen de vruchten van plukken.

Afgelopen maart maakte de gemeente met trots bekend dat het Literatuurmuseum verhuist vanuit Den Haag naar 'Magazijn De Zon' in Utrecht. Dat de bloeiende literaire sector in Utrecht versterking krijgt van het Literatuurmuseum/Kinderboekenmuseum is geweldig. We kijken ernaar uit om samen verder vorm te geven aan het bevorderen van leesplezier en taalvaardigheid, de letterensector en onze titel als Unesco City of Literature.

Ruim baan voor cultuur

Wie goed kijkt, ziet dat een sterke literaire sector onlosmakelijk verbonden is met een rijke culturele sector. Literatuur is vele malen meer dan letters op papier. Een 'goed boek' noem je literatuur, maar literatuur is niet alleen een boek. Evengoed kan een literair werk worden tentoongesteld in een galerie, in een installatie op straat, in een liedtekst, in een filmscript of theatertekst, zelfs in een reclame-uiting. Literatuur staat aan de basis van tal van kunstuitingen in andere disciplines: zonder literatuur is het theater vele malen armer, zijn liedteksten vlakker, filmscripts banaal, opera's inhoudsloos. Dat maar liefst één miljoen Nederlanders de ambitie heeft schrijver te worden, er daarnaast nog vele liedtekstschrijvers, theaterschrijvers en scriptschrijvers zijn, laat zien hoe breed literatuur leeft.

Daarom vragen wij u: zie de volle waarde in van de letterensector voor alle inwoners in de stad, investeer in de letteren en laat het cultuurbudget meegroeien met de groei van de stad. Namens de Utrechtse letteren,

Mooie Woorden
Mensen Zeggen Dingen
Utrechts Stadsdichtersgilde
Bibliotheek Utrecht
ILFU (International Literature Festival Utrecht)

Culturele sector cruciaal voor leefbaarheid van groeiende stad

Hedendaags Kunstoverleg, Samenwerkende Utrechtse Musea, Utrechtse Letterensector, Utrechts Beeldcultuur Overleg, Utrechts Muziekoverleg, Utrechts Theater Overleg, Streetculture Utrecht, Nachtoverleg Utrecht, Utrechts Broedplaatsen Overleg, Utrechts Festival Overleg en Wijkcultuurhuizen Overleg.

Beste Raadsleden,

Kunst en cultuur is de lijm van onze stad: het draagt bij aan de mentale weerbaarheid van de Utrechters, het vestigingsklimaat en beter onderwijs.

Utrecht groeit. Laat cultuur meegroeien!

De commissie Mei Li Vos zegt het raak in haar verkenning: “Het goede nieuws is dat cultuur de ontwikkeling en verandering in de stad aanjaagt. Cultuur is betekenis voor mensen, gemeenschappen, wijken, de hele stad. Daar wil je ruim baan aan geven. Het maakt de stad fijn om in te wonen, het overbruggt de afstand tussen wijken, het zorgt voor beter onderwijs en het trekt bedrijven aan. Iedereen wordt er beter van”.

Utrecht kent een fijnmazig cultureel ecosysteem. Met alles, behalve veel van hetzelfde. Makers én instellingen gedijen hier. Experimentele broedplaatsen en gevestigde instellingen. Groot- en kleinschalig. Alternatieve tentoonstellingen en internationaal gewaardeerde festivals. Filmhuizen en bioscoopcomplexen. Gameontwerpers en aanstormende violisten. Street culture en main stage. We zijn allen nauw verbonden aan elkaar, de één kan niet zonder de ander als een hechte keten. Samen programmeren we de stad, gezamenlijk zijn we er voor alle Utrechters: in de wijken en de binnenstad. Dat maakt Utrecht zo uniek.

Dat ecosysteem is ook kwetsbaar. Het is als een keten van onderling afhankelijke schakels. Een schakel eruit en de keten breekt. Geen cultuureducatie betekent dat hele generaties de weg naar cultuur niet zullen vinden, nu niet en in de toekomst niet. Geen werkruimte voor makers betekent geen vernieuwing, geen experiment en geen nieuwe performances. Bij te weinig presentatieplekken zijn producties en werken van makers niet zichtbaar voor publiek. En onvoldoende oefenruimtes? Dan geen nieuwe muziek of dans.

In de komende cultuurnotaperiode hebben Gemeente Utrecht en de culturele sector elkaar hard nodig om de ambitie van de groeiende én leefbare stad waar te maken. De verschillende culturele organisaties in de stad vullen elkaar prachtig aan. We trekken steeds beter samen op om het aanbod in de gehele stad zo veelzijdig en aantrekkelijk mogelijk te maken. Er bestaat geen tegenstelling tussen de binnenstad en de wijken rondom.

Cultuur is voorwaarde voor een gezonde, aantrekkelijke, leefbare stad. Cultuur rendeert in alle opzichten.

Beste raadsleden, u staat voor belangrijke keuzes aankomende tijd. Wij vragen u het goede te doen: investeer in cultuur en laat het cultuurbudget meegroeien met de groei van de stad!